

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
ena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opraviščno
(administracija) in ekspedijca na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za pol leta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo na Dunajski cesti
št. 15 v Medijatovi hiši.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Šola in frančiškani v Kamniku.

„Mar li ne mislite nič storiti za ohranjen-
je izvrstnih učiteljev Kamniški ljudski šoli? Saj
za to imamo katoliški list, da se za naše ka-
toliške težnje poteguje“. Tako nam piše nekdo
iz kamniške okolice.

Resnico povemo: To očitje nas je v
hude zadrege spravilo. Ne da bi bili na to
reč pozabili; nikakor ne; tudi ne zato, ka-
kor bi si ne upali za resnico besedice ziniti;
spet rečemo, nikakor ne, ampak ker smo
mislili reč poznejše boljše opraviti zaradi raznih
vzrokov.

Da pa vso resnico povemo, dostavljamo
še nekaj ter kar naravnost spoznamo, da se
nam zaradi vzrokov prav nič ni mudilo s član-
kom na dan. I zakaj neki ne? Zato, ki je
vse brez vabe, dokler bo vladal dosednji
šolski liberalizem. „S c volo, sic jubeo, stat
pro ratione voluntas — tako hočem, tako za-
povem, razloge (pametne) nadomestuje volja
(moja)“ to je vodilo liberalizma, naj bode na
krmilu g. Pirker, ali g. Zima, ali pa obadva.
Kar ravno frančiškane kot učitelje zadeva, se
je že marsikdo za nje potegoval, ki je imel
vse drugačno veljavo, kakor naš list — za-
stoj! Opomnimo le na Novomesto. In zdaj
za č. oo. frančiškane v Kamniku se je dobro
izrazil že ranjki dež. predsednik Kallna, ka-
teremu pravičnosti in nepristranosti ne more
nikdo odrekati; dalje še nismo pozabili, kaj
in kako je govoril sedajni dež. predsednik,
preblagorodni gosp. Winkler za oo. frančiškane;
še celo njih prijatelj znani gosp. Zima, njih
prednik (kot okrajni šolski nadzornik) se je

po prav marljivem nadziranju vedno pohvalno
izražoval! S kakim vspehom? Izid odgovarja.

In končno še dostavljamo, da je tudi
kamniški mestni zastop s svojim načelni-
kom pri dežel. predsedniku c. kr. namest-
niku na Kranjskem osebno prosil za ohranjen-
je izvrstnih učiteljev, še celo prošnjo vložil na
Nj. veličanstvo presvitlega cesarja, in zadnjič
— da ničesa ni manjkalo — je tudi naučni
minister pripoznal, da častiti očetje, kot ljudski
učitelji, se smejo učiteljskih preskušanj opro-
stiti zaradi izvrstnega učnega vspeha. In vendar
izid? Zavrženje vsestransko pohvaljenih iz-
vrstnih učiteljev in iskanje negotovih, t. j.
razpis učiteljskih služeb.

Bode li zdaj razumil kamniški gosp. do-
pisovalec, zakaj se nam ni mudilo potegovati
se za Kamniške dosedanje učitelje? Nič ne
ovira vsakega delovanja bolj, kakor gotov
nevspeh, zlasti čega človek naprej vé; zraven
pa še z delovanjem svojo kožo na prodaj nosi!

Da pa vendar tudi tisti, ki maša časnikov
čitaje, vidijo, kaj se je že za kamniške šole
godilo, priobčimo saj v posnetku članek „Va-
terlanda“, (šte. 210), ki je pisan popolno
mirno in stvarno brez vsega strankarstva in
strasti.

Glasí se:

Frančiškanska šola v Kamniku.

Že od starodavnih časov so oo. frančiškani
v Kamniku štirirazredno šolo preskrbovali in
sicer s takim vspehom, da o časih cesarja
Jožefa je bil samostan pogina rešen le zaradi
izvrstnega vspeha č. očetov v ljudskem po-
duku. Ali kar je cesar Jožef vedel ceniti, je
postalo sedanjim liberalcem trn v očesu. Da

siravno so udje kamniškega samostana dolge
čase nenadleževano, tih in blagovito delati
smeli za poduk ljudstva, je bilo zdanjim li-
beralcem prihranjeno, da smejo vse svoje so-
vraštvo čez to šolo izliti, ne mara le zato, ker
podučujejo redovniki — če tudi po predpis-
nem učnem načrtu — mogoče pa, da tudi zato
ker so se ti učitelji predrznili pri neki volitvi
za narodno konservativnega poslanca glasovati.

Mož, katerega je osoda zadela, šolo iz rok
frančiškanov iztrgati, je okrajni nadzornik, g.
Zima. Prav marljivo je šolo nadzoroval, iskal
po pomanjkljivostih, pa jih ni mogel najti;
proti učiteljem se je izraževal vedno prav
pohvalno, proti predpostavljenim pa nasproti
neugodno. Ko je tako prečudno ravnanje znano
postalo, se je šolsko vodstvo v odprtem pismu
(glej „Narod“ 17. septembra 1880) na g. Zimo
s vprašanjem obrnilo, kako se vjemajo njegova
poročila na predpostavljeno šolsko gosposko z
njegovo izjavo učenikom nasproti? G. Zima
v precepu — je molčal. In ker g. Zima na
daljni dopis (gl. „Narod“ 14. oktobra 1880) še
dandanes molči, se tudi še dandanes ne dá
dokazati, je li g. nadzornik s svojim ravnanjem
nalašč slepil, ali je svojim predpostavljenim
neresnico poročal.

Prahanje, je li kamniška šola dobra ali
ne, se potem ni več pretresovala; zlasti ne,
ker je po časih znano postalo, da se je r.
g. Kallna, ki vendar odločen prijatelj fran-
čiškanov ni bil, nekje izrazil, da pri nobeni
šoli na Gorenjskem ni boljših vspe-
hov zapazil, kakor v Kamniku. Enako
je opazoval zdajni dež. predsednik, g. Winkler
ter se osebno prepričal od dobrega stanja šole,

Spomini na veliko slovansko romanje v Rim l. 1881.

(Spisuje M. Mihaeljev.)

(Dalje.)

Po vrnitvi iz Loreta v Jakinu in
hoja po mestu; kip Kavurjev; na ja-
kinskem kolodvoru; 29. junija odpe-
ljanje v Rim ob 11¼ uri po noči.

Že omenjeni prijazni minoriti nas spremlja
sam nazaj v Jakin, ter skrbi za varnost škrinjic
naših romarjev ali kakor rečejo tudi „valižev“. Na
kolodvoru vkaže, naj jih romarji shranijo
v posebno sobo pa da postaviti stražo, da ni
mogel nihče noter. Njegovo moško vedenje
je Lahov zlo „osupnilo“, zlasti rokovanje, katerih
je bilo vse polno okoli kolodvora; bolj so se
namreč bali tega vbogega mniha, in njegove
krepke besede, kakor polcajev. Neverjetno
nadležni so namreč Lahovi proti ptujcem; če
jim ne daš kaj zaslužiti z nošnjo popotne
robe, pa te kolnejo in zmerjajo. Nekdo je clo
vrget kamen na nekega romarja, kateri ga v
spomin na to dogodbo še hrani. Vsa kolodvor
je ta dan mergolel samih romarjev, Čehov,
Hrvatov in Slovencev, kajti Poljaki so se,
kakor rečeno, že prejšnji večer z nekterimi

Slovenci odpeljali v Rim, kamor so došli ob
10. uri zjutraj na praznik sv. apostelnov
Petra in Pavla. Ko smo na povelje o. mino-
rita odložili svoje potne „valiže“, ki je rekel
stražam, da naj dobro varujejo, saj bodo že
„bakšiš“ prejeli, nam pa, da naj bomo le
brez skrbi, nas pelje peš po mestu ogledovati
nektere cerkve in druge znamenitosti, kolikor
se je dalo pregledati v par urah. Ogledali
smo s tovarši, nekaj cerkev še precej lepih;
v eni, ktera je bila pa precej temna, je hodil
za nami neki mladi rokovanja, gledaje, kako
bi nam kaj iz žepa zmaknil. Ko zapazim jaz
njegov namen, ga jezno pokaram v laščini
tako, da je kar pobegnil molče vun iz cerkve.
Ker so gledali Lahoni to dolgo rajdo romarjev
tako srpo, sem jaz s par tovarši zadelj ostal,
ter šel naravnost na oni trg, kjer je postavljen
velikanski marmornati kip, v spomin I. rogo-
vileža za laško edinstvo, gr. Kavurja. Res
škoda za krasno in drago delo, s katerim si
pač niso pred nepristransko zgodovino pun-
tarski Jakinci svojih lic osvetlili. Ko si ogle-
dujemo kip okrog in okrog, pridejo tudi nekteri
Lahovi, menda poslušati, kako sodbo bomo o
njem izrekli. Pa mi smo šli molčé pred, kakor
da bi ne umeli kipovega pomena. Na oni t. j.

spredni strani so b'ezo te le besede v laščini
z zlatimi črkami vdolbene: „Al conte Camillo
Benso Cavour, eretto h.6. giugno 1868 della grata
citta d' Ancona e provincia“, t. j. grafu Ka-
milu Bensu Kavurju postavilo dne 6. junija
1868, hvaležno mesto Jakin in pokrajina. Ali
graf Kavur (oo katerem se imenujejo tudi
nektere slabe laške smodke) ni dočkal tega
zedinjenja, kjer je umrl za mrtvoudom že 1860.
Omenjeni graf Kavur je bil minister sardin-
skega kralja, ter je že 1856 v pariškem shodu
pri sklepanju miru med Rusijo in zapadnimi
velevlasti slikal stanje Italije z najbolj črnimi
barvami ter trdil, da se je bati po pravici
puntarskega gibanja, ki bi utegnilo mir Ev-
rope, ki se naj je ravno povrnil, pripraviti v
nevarnost. Ali Rayaeval francoski poslanec
pri sv. sedežu, ki je bil gotovo nepristranski
sodnik, je na izjave gafa Kavurja 1856 pri-
občil pisanje podprto z neovržljivimi spričnimi
pismi ali dokazi, v katerem brani vladanje
dedšine sv. Petra za Pijem IX. in kardinalom
Antonellom nasproti obrekovanju in obdolženju
Italijanov, ter je v tistih podri predsodke Fran-
cozov in Angležev, da nimajo papeževi pod-
ložni pravčnega vzroka se pritoževati čez oskr-
bovanje papeževe vladet. Pa protivniki rim-

kar je tudi v deželnem zboru objavil. Ko nečno nista vedela šoli kaj očitati, niti okrajni šolski nadzornik g. Zima, niti deželni nadzornik, g. Pirker. Če nek nemški list „Deutsche Zeitung“ pravi, da so kamniški učenci sprejemne izpite za gimnazijo slabo opravili, naj opozorujemo, da niti tudi ene šole na Gorenjskem ni, kjer bili bi učenci preskušnje boljše prestali, kakor učenci kamniške šole. Če „D. Ztg.“ enega učenca imenuje „en del kamniške šole“, je to sicer res (vsek učenček je ud ali del šole. Vredn.); ali gotovo je le na to nastavljeno, da bi se s tem bralci motili. Dober stan šole se tedaj ni dal tajiti, a pri vsem tem se je mogla šola frančiškonom vzeti! Da bi se bilo oziralo na stroške, čemu to? Saj je Kranjska dovolj bogata, da ji za 2000 gld. nič mar ni. (17)

Ali: učitelji frančiškani nimajo spričal sposobnosti naj so se tudi dež. predsednik, dež. šolski nadzornik, okr. nadzornik Zima o dobrem vspehu poduka prepričali! Da so frančiškani celo gimnazijo (tedaj osemrazredno) obiskovali (gotovo z dobrim vspehom, če ne bi se jim reklo: „Naza!“); da so enako izvršili odgojilno (pedagogično) šolo in potem še štiri leta bogoslovskih šol in tedaj si saj gotovo toliko vednost pridobili, kakor učenček s spričalom učiteljske odgojilnice, vendar vse to je nič (in ne velja nič); po večini liberalni dež. šolski svet razpisal je pred dvema leti učiteljske službe v Kamniku.

Srenjski zastop kamniški, potem srenji v Podgorji in Mekinah, ki ste le s to pogojo, da očetje frančiškani učitelji ostanejo, obljubili plačevati nekaj stanovnine in doklade za šolske potrebe — vsi so bili z nameranim spremenom nezadovoljni. Tedaj se je podalo odposlanstvo z županom na čelu k dež. predsedniku ter se je predložila tudi prošnja Njih veličanstvu, presviti. cesarju (da bi še dalje pri starem ostalo). Očetje so bili potem v miru puščeni in učiteljem od naučnega ministerstva naznanjeno, da se smejo zaradi učenega vspeha učiteljske preskušnje oprostiti. Mislilo se je, da je reč s tem poravnana; a glej pred nekaj dni doide na okrajno glavarstvo povelje, da naj razpiše za šolo v Kamniku vse učiteljske službe. Nemška „Deutsche

Ztg.“ dostavlja, da se je to zgodilo na vedno pritiskanje dež. šolskega sveta vključno predlogu dežel. predsednika.

Kaj pa zdaj? Po pravici je vse radovedno, kako se bode reč rešila. Do tu „Vaterland.“

Mi edino dostavljamo nekaj radovednih prašanj: Mar li želje in prošnje zvestih deželanov in davkoplačevalcev niso nikakoršnega ozira vredne? Mar li stoletna skušnja (od časov cesarja Jožefa do zdaj ravno) ni kar nič vredna? Mar li pripoznanje in prepričanje dveh bistroumnih dež. predsednikov in nepristranskih cesarskih namestnikov nima toliko veljave, kakor strastno pritiskanje liberalnih, bodi si okrajnih ali deželnih, vsekako pa podložnih šolskih svetov in nadzornikov? Res, bilo bi žalostno? Upamo pa v zvesti pokoršini in potrpežljivosti, da zadnja beseda še ni bila izgovorjena.

Politični pregled.

V Ljubljani 4. avgusta.

Avstrijske dežele.

V Celovcu je praznoval polk „belgijski kralj“ svoj 200 letni obstanek. Vojaško mašo so imeli prež. knezoškof, ki so potem nagovorili polk s presunljivo besedo.

V Gradcu je pa praznovalo rezervno poveljništvo 27. pešpolka svoj 200 letni obstanek. Včeraj 2. t. m. je bila na večer godba po mestu, danes parada na Lazaretovem polji. Poveljnik polkovnik je imel govor do vojakov, potem pa je bila vojaška maša.

Tržaška razstava. 30. septembra bode 500 let odkar je Leopold III. podpisal pismo, v katerem je sprejel Trst pod svojo varstvo, ki se mu je prostovoljno poklonil. Do tistih časov je zadevala Trst osoda vlasti, vojskujočih se na morji, ki so med sabo tekmovali; kar so Benedčke postale, razrušila se je Genova, večkrat je protil razpad Trstu. Patriarhi v Ogleji niso mogli kaj, in niso znali Tržačanom dajati boljšega sveta nego da se predajo Avstriji. Izvzemši kratek čas Napoleonove vlade je bil Trst zmirom pod avstrijsko vlado. Mogočni orol avstrijski je varoval Trst pod svojimi peruti, mesto je pridobilo na časti, veljavi in bogastvu. Trst

se ravno kar pripravlja pokazati tudi po vnanje svojo zvestobo do cesarja in vlade. Razstava obrtnih in poljedelskih pridelkov naj naznanj, da je Trst res tisto mesto, ki na daleč in široko slovi, namenjena je pa tudi odpreti nova kupčijska pota. Njih c. kr. Visokost nadvojvoda Karol Ludovik je prevzel pokroviteljstvo razstave ter jo sam otvoril 1. avgusta.

Ob 8. uri in 10 minutah pripeljal se je vlak, na katerem je bila Njih c. k. Visokost nadvojvoda Karol Ludovik. Na kolodvoru sta bila nadvojvoda Salvator in Štefan. Njih ekselence, c. k. namestnik de Pretia, bojni maršal baron Schönfeld, preč. škof Glavina, contre-admiral Pauer, župan Bazzoni, predsednik Reinelt so prišli k slovesnemu sprejemu. Svitlega nadvojvoda je nagovoril župan v laškem jeziku, in predsednik razstave Reinelt v nemškem jeziku in potem se je peljal s c. k. namestnikom k vladnem poslopiju. Ljudstvo je veselo pozdravljalo. Vsa javna poslopja so bila okinčana s zastavami, iz Grada in iz vladnega poslopja vihrale so cesarske zastave.

Vse ljudstvo se zbira okoli razstavnega poslopja. Točno ob 10. uri se pripelje nadvojvoda Karol Ludovik s c. k. namestnikom, za njima župan Bazzoni, in v tretjem vozu sta sedela nadvojvoda Salvator in Štefan. Ko nadvojvoda Karol Ludovik stopi na razstavni prostor, zaigra vojaška godba polka Hess cesarsko pesem, in razstavni odsek, med drugimi tudi Ogri v svoji bogati opravi pridejo naproti nadvojvodi. Ta se poda potem v cesarski pavilon, ki je kaj elegantno opravljen. Nadvojvoda je stopil na prostor pred pavilonom, kjer so bili pod šatori povabljeni gostje, ter je sprejel govor predsednika razstave.

Gotovo so bile uže večje razstave, kakor je razstava Tržaška, a slovesnost otvorjenja je bila javolne kje veličastnejša, kakor ravno v Trstu. Razstava je poleg morja, na katerem se zibljejo večje in manjše ladje in nekoliko dalje tri velike vojne barke. Na sever je pogled do Miramare in Devina, na jugu pa do zemeljske ožine pri Piranu, grom topov se razlega v daljavo, vojaška godba in naroda veseli klic ti doni na uho — gotovo nepozabljivo trenutje vdeleževalcem. —

V Trstu 3. avg. Razstava bode taka, ka-

skega papeža niso bili le v Italiji, ampak zlasti v Franciji, ki so po svojih časnikih na vsak mogoči način javno mnenje prevračali ter so si prizadevali dokazati, češ da je papež zavezan po sv. cerkvenih pravilih in naredbah, in da vsled tega tudi ne more biti sposoben vladati državo. Tako se je na zviti način javno mnenje večine Italije obrnilo proti papeževi vladi. Kavur je znal tudi po svojih poslancih pri ostalih dvorih italiskih držav v še in niže vladnike civilnega in vojaškega stanú na svojo stran dobiti; tako so se kovala zarote prav očitno in brez kazni, tako da se je čedalje bolj množila predrznost nasprotnikov sv. sedeža, dan za dnevom. — Ko je 1859. l. nastala vojska med Avstrijo in Sardinijo, kateri je prišel Napoleon III. z 200.000 vojščakov na pomoč, je v Italiji ječjal ves avstrijski vpliv vsled nesrečnega izida iste vojske. Sardinjska vlada v zvezi z vsimi rovarji in Garibaldom ima zdaj proste roke in najlepšo priliko vresničiti že starodavne sanje laških „rodoljubov“ iz šole glasovitega Machiavelia, Gioberta, Mazzina, Garibalda idr. Ker so bile tla v ta namen povsod spodkopane, ni bilo posebne težave Italijo v kratkem času zediniti. Pa predalječ bi me peljalo in čez smoter tega opacvanja, ako bi hotel celo zgodovino dopo-

vedati, kako se je vse to vršilo. Zato zopet k predmetu potovanja po tem kratkem zavinku!

Še pred solučnim zahodom se vrnemo na kolodvor; kajti ta večer, — vedli nismo natanjko za čas odhoda, smo imeli odriniti dalje proti Rimu. Tú v okrepčevalnici smo se ro marji raznih krajev skupno pomenkovali in okrepčali z dragimi jedmi in vini. Kako neramni so clo železniški vradniki, naj bode to v izgleđ: Ko sem si prižgal dobro avstrijsko smodke, pride memo mene en vradnik nižje vrste. Govori prijazno z menoj, ter naglo opazi, kako lep dub ima moja goreča smodka in prošil naj mu ktero tih dobrih podelim. Pa tačas se je opekel, ker sem mu rekel, da jih še zá se nimam dovolj. Na to je šel ves jezen in z namrdanim obrazom preč. Ker nas je bilo mnogo, gotovo do 900 romarjev za v Rim, so pripravili dolg poseben vlak. (Separatzug.) Vsi sedeži so bili zasedeni.

Komaj dobim jaz, ločen od ostalih tovaršev, ravno v zadnjem vagonu po prijaznosti dalmatinskih Hrvatov, ki so bili v krasni, dragi narodni obleki, za silo še en zadnji sedež. Bil sem že v atrabu, da ostanem sam od zadej, ako bi se me ne bili vemilili omenjeni zlo vljudni hrvaški romarji, katerih društvo me je zlo veselilo. Dva sta bila pomorska kape-

tana, dva krasno oblečena vlastelina, (velika posestnika) en meščan, eden duhovnik — dekan in bivši deželni poslanec v Zagrebu (g. T.) je bil pa iz dijakovačke škofije. Narodna obleka dalmatinska, — se ve da bogatašev, — je zlo draga, ker je vsa ošita z zlatimi vezmi in zlati gumbi iz cesarskih cekinov so jima krasili telovnik in zapone na srajcah in ovratnikih. Nekega moža je stala ta obleka 1200 gld., drugega mladega junaka je stala obleka nad 400 gld., kajti kakor je kdo bogat, po tej razmeri nosi tudi bolj ali manj drago obleko. Tako se torej odpeljemo po jakinski železniški uri nekako o 11 $\frac{1}{2}$ uri zvečer. Tu je pa treba vediti, da naša južna železnica se ravna do Kormina po praški uri, tako da, kedar kaže v Pragi železniška ura, — naravnana po meridianu, — 11. uro 22 minut, je v Rimu ravno 12. ali poldne (oziroma poldnoč). Po rimskem času ali uri so vravnane ure po vseh laških postajah. Proga, ktera pelje iz Jakina čez tako imenovane rimske Apenine se vrača nazaj (2 postaji) do Faconare prek morja. Tu jo krene prek rečice Esino v rimski Apenin. Kakšne so te gore, nismo mogli pri temi razločiti.

(Dalje prih.)

koršne še ni bilo na svetlu? 2. t. m. zvečer, ko je šlo veteransko društvo poklanjat se nadvojvodi Karolu Ludoviku je padla petarda iz okna na cersi. Veliko ljudi je bilo močno ranjenih, med njimi tudi vrednik „Triest. Ztg.“ dr. Aleks. Dorn. Ljudstvo zaradi tega razkačeno je razdrobilo znamenje pri vredništvu „Independente“, pobilo okna pri tiskariji in po kavarna, kamor lahoni zahajajo.

Kupčijska zbornica je prišla 3. avgusta pred namestništvo c. k. namestnika, da izreče svojo nejevoljo nad včerajšnjim zločinom. Tudi mestni gospodarstveni odbor to namerava.

Nadvojvoda Karol Ludvik se je danes 3. avgusta 1/8 peljal s posebnim vlakom v Ronchi, da se od tod poda k otverjenji starinskega muzeja v Akvileji. Nadvojvoda spremlja c. k. namestnik baron Pretis.

Bosna. Ravno 4 leta je minulo, kar so avstrijski vojaki prodirali v Bosno, prisvojiti si ti deželi z vojaško silo, zopet potujeta dva odlična gospoda, državni denarstveni minister Kallay in njegov civilni drug baron Nikolič v Bosno, da pomirita deželi. Več vzrokov je bilo, da ljudstvo ni bilo zadovoljno z novo vlado, kristjanje so preveč pričakovali, Turkom prejšnjim gospodarjem tako ni bila sprememba všeč, oboje skupaj pa so trli hudi davki, vradniki niso bili kos svoji nalogi, ali bili so taki, da jih ljudstvo ni moglo spoštovati, konec temu je bila huda ustaja, ki je ravno kar s silo zadušena. Sedaj pa cesar pošlje dva večča moža, da nadaljujeta pomirjenje in z umom pridobita deželi. Ljudstvo jih sprejema z veselo nado, da bode enkrat bolje tem ubožnim krajem. — V Zenici so državnega ministra sprejele oblasti in velika množica ljudstva in spremile do prve postaje. V Buzovacu je bil napravljen slavalok. Do Blazuja mu je prišlo 60 voz iz Sarajeva naproti. Tje je prišel na večer, in sprejel ga je general Dahlen in oblasti, minister se je nastanil v zasebni hiši navlašč v to najeti.

Vnanje države.

Iz Pariza 3. avgusta. Zbornica je prenehala s svojimi sejami do sabote, ker novo ministerstvo še ni sestavljeno. Angleški listi pripovedujejo, da so Angleži Sirc obsedli 2. avgusta.

Iz Londona 1. avgusta. Spodnja zbornica je sprejela s 140 glasovi zoper 23 predlog vladin, da bode Indija plačala stroške za indijsko egiptovsko ekspedicijo. Spodnja zbornica je tudi sprejela dohodkin davek spremenjen zaradi vojskega posojila.

Zgornja zbornica je sprejela s 120 zoper 45 amandementa (pristavek) Salisbury-ev k irski postavi zaradi zakupnih dolgov. Glasi se ta popravek tako-le: Ako se zemljišče (zakupno) proda, in zakupnik ni plačal zakupa, tako se mora posestniku iz kupa (kupne cene) plačati zaostala zakupnina (najemščina). Vlada je bila zoper ta popravek. Potem je zgornja zbornica pri nadrobnejem posvetovanju sprejela tudi dostavek Salisbury-ev 1. da prošnja zakupnika za pomoč se more sprejeti le s privoljenjem zemljiščnega posestnika. Sprejeto zoper vlado z 169 zoper 98 glasov. Vlada se je izjavila, da ta popravek bode postavu ukončala. — Kakor se je iz tega glasovanja vidi, dobilo je Gladston-ovo ministerstvo nezaupnico, drži se le s pomočjo Spodnje zbornice. — Ali bode tudi angleško ministerstvo odstopilo, mora se v kratkem odločiti, ko bi bili Angleži za egiptovsko politiko Gladstonovo, ne puščali bi ga na cedilu pri takem notranjem vprašanju.

Angleško in Aleksandrija.

„Köl. Ztg.“ in za njo drugi listi prinašajo odlomke iz dnevnika gospe, ki je 17. julija bila v Aleksandriji. Ko je opisala razdejanje Aleksandrije piše dalje: Čudne stvari ljudje govorijo: Angleži so hoteli razdejati Aleksandrijo da pojde vsa kupčija preko kanala, pa kdo bode verjel kaj tako strašnega? Ne, ne to je nemogoče toliko ljudi brez kruha, Anglija je tega kriva, Anglija mora tukaj pomagati. — Ko je v Aleksandriji gorelo, so Angleži poglavito branili svojo cerkev in skladišča blaga s tako energijo, da so z dinamitom razstrelili okoli stoječa goreča poslopja, za drugo pa niso tako skrbeli.

Izvirni dopisi.

Iz Dolenje vasi pri Rbaici, 2. avgusta. Požar je včeraj v Grčaricah na Kočevskem uničil 15 hiš z hlevi podi in vsemi drugimi poslopji vred. Tudi tukaj bilo je hudovoljno požgano, morda od požigovalne bande, ki se je osnovala na Kočevskem. V ponedeljek zvečer plazil se je okoli Grčaric čedno napravljen še mlad človek; ljudje so šli za njim, pa ga niso mogli prijeti. Včeraj jutraj šel je precej neki Grčevljan k zavarovalnemu agentu zavarovat nekaj posestve, češ, da človek, ki se je prejšnji večer potepal okoli Grčaric, gotovo ni kaj dobrega nameraval. Komaj je prišel dom, bila je že cela vas v plamenu. Neko dekle vidilo je pred poludnem tujega človeka iti na nekov pod in zopet s poda. Nemudoma je to naznanila hišni gospodinjci, ki je šla za njim na pod gledat, ter tam našla ogenj. Ker so ljudje precej pritisnili, zadušili so kmalo ogenj. Ali pa morda ognja niso bili popolnoma zadušili, ali je zločinec vnovič prišel in zažgal, ob dveh popoldne se ogenj na om-njenem podu ali sklednju zopet prikaže in se prime tudi sosednjih hiš. Kmalu je stala zgorenja vrsta hiš vsa v plamenu, ki je preskočil tudi na drugo stran in se prijel tudi spodnje strani. Ker nimajo tekoče vode, ampak samo mal studenček, ki se steka v neko lužo niso mogli posebno gasiti. Tudi vnanje pomoči dolgo ni bilo. Tukaj v Dolenjivasi imamo sicer požarno stražo, in tudi gosti dim so dovolj zgodaj zagledali, pa vse je mislilo, da gori morda kako trskovje v gozdu, ali pa, da Kočevarji požigajo kakove laze, kakor je to sploh že njih navada. Zato pa nihče ni hitel na pomoč, in se je požarna straža še le podala v Grčarice, ko so od ondat došli vozniki povedali, da Grčarice goré! Rešila je pa vendar še farovž in cerkev. Sreča je, da ni bilo hude sape, sicer bi bila šla vsa vas, in pa da so bili razun dveh menda vsi zavarovani. Vendar pa imajo škode silno veliko, ker jim je zgorela skoraj vsa klaja in mnogi poljski prideški, ki so jih bili že pospravili. Živino so k sreči rešili, in je zgorelo samo eno tele, ki je samo zbežalo nazaj v hlev, iz katerega so ga bili že izgnali. Grčarice so sicer lokalija, pa nimajo že veliko let svojega duhovna, ampak jih oskrbuje sosedni g. fajmošter Goteniški. V občino pa spadajo v Dolenjevaško. Da bi pa vsaj mladež zadobila potreben poduk, prizadevali so se napraviti novo šolo. Toda samih Grčavljancev in Ravničancev je premalo, da bi zamogli sezidati potrebno poslopje. Na pomoč jim je hotel toraj priti bogati kočevski Stampfl, ki ima v Grčaricah hišo. Pa namesto da bi bil dotično poslopje podaril vaščanom, podaril ga je nemškemu „Schulvereinu“. Vendar pa so vaščani bili pripravljeni tudi to poslopje nemškega „Schulvereina“ popraviti na lastne stroške in

prirediti za šolsko poslopje. Pogodili so se bili menda že z zidarji. Zdaj se ve da, iz te moke ne bode kruha; ljudje bodo imeli skrb in stroškov dovolj, preden bodo sezidali svoja lastna poslopja. Nemškemu Schulvereinu toraj ne bode ostalo drugzega, kakor da bode moralo samo zopet sezidati ali popraviti razdejano poslopje. Sicer pa je „Slovenec“ svoje dni že zadostno pojasnil to reč in nezgodo njeno za Grčarice; zdaj se prav očitno kaže, kako napačno je storil g. Stampfl, da hiše ni podaril vaščanom, ampak nemškemu „Schulvereinu“.

Naj pri tej priliki omenimo še neke reči. Po javnih listih je bilo že povedano, da se je na Kočevskem osnovala posebna požigovalna banda. Žalostni dogodki in premoči požari potrjujejo to reč. Gospodske si sicer na vso moč prizadevajo zločincem priti na sled, in jih kaznovati po postavi. Pa vse to prizadevanje bilo je deslej zastoj. Ko je bilo nedavno na Moravskem toliko požarov, oklicala se je tam nagla sodba (Standrecht). Gotovo bi ne škodovalo, ko bi se tudi za kočevski okraj poskusilo enako zdravilo. Ljudje so vsi zbegani, škode so imeli že silno veliko; morda bi požigovanje ponehalo, ko bi se požigovalci kaznovali prav ostro, in bi se reč ne obravnavala pred navadno, ampak pred naglo sodnijo. Mnogi potepuhi si želé preskrbitve v jetnišnici, in bi morda ne bili tako predrzni, ko bi vedeli, da zaradi dokazanega ludodelstva zapadejo smrti.

Iz Kočevskega okraja, 3. avgusta. (Okraj. šolski nadzornik Linhart pa njegova skrb za nemški Schulverein.) Šolski nadzornik Linhart navadno redkokrat prihaja v naš okraj obiskovat svojemu nadzorništvu izročene šole. Kadar ga toraj vidimo tukaj, precej sklepamo, da ga je pripeljal kak poseben namen. Lansko leto ni imel časa ogledati šol, pač pa je imel časa dovolj spremljati po Kočevskem načelnika nemškega „Schulvereina“ dr. Weitlofa. Tudi letos se je šolsko leto nagnilo h koncu, pa g. Linhart dozdaj ni bilo pri nas, te dni pa se je zopet prikazal v našem okraju in obiskal več tukajšnjih šol. Kaj je pač sedaj g. nadzornika pripeljalo sim? Precartana skrb za okrajni šolski svet. Z letošnjim letom namreč poteče četrta doba okrajnih šolskih svetov. Treba bode toraj novih volitev za dva uda okrajnih šolskih svetov, ki zastopata učiteljstvo. Do kolca leta je sicer še dolgo in za omenjene volitve se ne mudi ravno tako zelo, vendar pa g. Linhart misli, da je najbolje, ako se te volitve izvrše prej ko mogoče. V ta namen se bode sošel pri nas učiteljski shod že 10. t. m. ter pri tej priliki tudi dovršil volitev dveh učiteljev za okrajni šolski svet. Pa g. Linhartu ni samo dovolj te volitve že zdaj poskrbeti, on bo še čas svojega nadzorovanja tudi še dobro obrniti za svoje politične prijatelje, in jim preskrbeti večino v okrajnem šolskem svetu. Zato pa učitelje obdeluje, koga naj volijo, in jih po svoje pesti. Veliko ravno ne bode opravi, ker se naši učitelji zavedajo svojih dolžnost, ki jih imajo kot pravi ljudski odgojitelji, in želé že skoraj rešeni biti Linhartov, Zim in Pirkarjev, a vendar reči ne smemo v nemar pustiti, ampak je treba tem ljudem pokazati, da nam ni vse eno, kaj oni počenjajo. Kakor se mi je reklo, utegne propaganda Linhartova za bodoče volitve v razgovor priti tudi pri današnji seji okrajnega šolskega sveta.

Poročali ste že v „Slovencu“, kaj se je godilo s šolo v Dragi (Suchen), ki jo je hotel Linhart s pomočjo nemškega „Schulvereina“

čisto ponemčiti, češ, da je bila Draga nekdaž kočevska, pa se je pozneje poslovenila in jo je treba zopet nazaj dobiti za blaženo nemštvo. Na prizadevanje Linhartovo se je v Dragi čisto nemški podučevalo, in pajdaši njegovi šli so tako daleč, da so hoteli tudi v cerkvi vpejati nemško petje. Sedaj pa se je reč zasukala drugače.

Župan in deputacija dragarske občine prišli so okrajnega glavarja prosit, naj bode šola v Dragi zopet slovenska, kakor je bila prej; in se bodo le večji otroci učili nekoliko nemščine. V Dragi je ogromna večina prebivalcev slovenska, kakor se je pekazalo pri zadnjem ljudskem števljenju in le kake 4 družine so čisto nemške. Ali bi ne bilo toraj jako protin naravno, proti pedagogično in abotno, ako bi morale zarad teh štirih družin vse druge slovenske svoje otroke pošiljati v nemško šolo? G. Linhart se je toraj s to nemško šolo in s svojo propagando za nemški „Schulverein“ opeknel, in nadejamo se, da to tudi, glede drugih šol in splošnjega delovanja nemškega „Schulvereina“, ne bode ostalo brez dobrega vpeha. Ta pruska spaka se zlasti po našem okraju močno šopiri in tukajšnji gimnazijski učitelji pa Linhartovi prijatelji so njeni posebni pokrovitelji. Nekteri učitelji hočejo menda še svoje počitnice obrniti v prospek in razširjanje tega društva; in zakaj bi ne, ako je bil g. Linhart lani celo svoje vradno nadzorovanje šol združil s popotvanjem dr. Weitlefa v prid in korist nemškega „Schulvereina“? Ne bi toraj škodovalo, ko bi merodajni krogi to reč vzeli nekoliko v pretres in preiskovali, se li strinja z dolžnostmi, ki jih naše postave nakladajo vradnim osebam. Gledé šole pa naj se oglasio naši poslanci v deželnem zboru, ker vendar ne gre, da bi že vsakdo smel naše šolstvo vravnati po svoji glavi, deželi pa samo nakladati, naj preskrbi potrebnega denarja.

V Mariboru dne 3. avgusta. (Dva jubileja.) V našem času se sicer mnogo jubilejev obhaja, pa dva jubileja v enem tednu se vendar na enem kraju redko kedaj tako snideta, kakor pretekle dni v Mariboru. Dne 30. julija so namreč obče spoštovani g. stolni dekan Jurij Matjašič obhajali svojo zlato mašo in 1. avgusta so rezervisti našega domačega polka Nr. 47 obhajali dvestoletnico obstanka svojega. Prvi jubilej, zlata maša, se je obhajal v stolni cerkvi s primernim govorom stolnega župnika g. K. Kanduta, in potem v jubilarjevem stanovanju vpr.č. mil. knezo-škofa, stolnih korarjev in domačih duhovnikov. Vsa svečanost je bila bolj tiha in resna in se je končala z odkritosrečno željo vseh, naj mili Bog g. jubilarja še mnogo let ohrani tako krepkega in zdravega, kakor so zdaj. Č. g. Juri Matjašič so se narodili v slovenski Ptujski fari 22. aprila 1808, posvečeni so bili 29. julija 1832 in so služili kot kaplan v Sred.šču od 1833 do 1837, v Lembahu od 1837—1842, kot učitelj veronauka na Mariborski višji gimnaziji od 1842—1861, kot dekan v Jarenini od 1861 do 1866, od potlej do lani kot stolni župnik in dekan v Mariboru in so v lanski jeseni kot senior stolnega kapiteljna postali infulirani stolni dekan. V vseh svojih službah so se g. jubilar vselej skazali značajnega narodnjaka, zato so jim po pravici njihovi znanci častitali s tem le kronogramom: „Gospodu Jurju Matjašiču čestitajo Slovenci.“ —

Drugi jubilej, dvestoletnica domačega polka Nr. 47. se je obhajal v parku Franc-Jožefove kasarne zunaj mesta za Koroškim kolodvorom. Zjurnaj so m. l. knezoškof brah. sv. mašo, po

poldne pa je bila veselica za vojake, ktere se je tudi obilno število mestjanov vdeležilo.

Muzike in strelbe je bilo celi dan in že predvečer obilno slišati. Ker se je popoldne začel pri oo. frančiškanih porcijunkulski odpustek, kamor je tudi vdiko ljudi šlo, bilo je proti večeru po mestu vse mirno in tih, kakor da bi bila polovica prebivalcev izmrla. Sicer pa se je tudi vojaški jubilej dostojno brez vsakega nemira izvršil.

Razne reči.

— Požarni brambi v Dolenjevasi pri Ribnici je ministerstvo dovolilo, da se srečkanje dobrodne loterije ne bode vršilo 16. avgusta, ampak še le na koncu leta. To je bilo tem potrebnejše, ker zarad kratkega časa ni bilo mogoče vseh 5000 sreček spraviti med ljudi. Dan srečkanja se bode lastnikom lozov objavil po javnih listih.

— † Č. g. Anton Umek, župnik v Bledu je 3. avgusta na nagloma umrl ter je bil danes pokopan.

— Iz savinjske doline se nam javlja, da je pretečeno nedeljo, 30. julija, grozno debela toča oklestila polje okoli Žalca, narahujše med trgom in Pletrovci; zadet je tudi en kos Medloga v celjski župniji. Veliko škode so trpeli tudi nekteri okraji po vojniški fari. V Št. Jurji ob južni železnici je treščilo v hišo, ktera je zgorela. Oseba, ki je hotela iz goreče hiše rešiti nekaj reči, se je silno opekla. — „Pred treskom in hudim vremenom — reši nas o Gospod!“

— Spremembe duhovščine v lavantinski škofiji: č. g. P. Eustah Puntner kot župnik k sv. Trojici v Slov. gor.; P. Gelazij Rojko v Maribor; č. g. Martin Kolenko k sv. Martina pod Wurmbergom; župnik slovenske fare v Mariboru so č. g. P. Kalist Herič. — G. Lang bivši ravnatelj mariborske gimnazije šel je v pokoj in dobil naslov dvornega svetovalca.

— Ravnatelj duh. semenišča v Mariboru postal je preč. g. kanonik Frančišek Ogradi.

— Verske zadeve napravljajo še zmirom hrup med ljudstvom. — Mislili smo, da se ljudje dan danes ne brigajo več za vero, še manj da bi komu na misel prišlo, osnovati kako novo krivovero; a vera še zmirom vznemirja ljudstvo, to nam priča, da se človek vere ne more znebiti; ako tedaj pravi: ne verujem nič, goljufa na prvo le samega sebe. Vsem je še v spominu, kako je v Ljubljani pohišni kramar z biblijami ljudi trapal in napravil precej hrupa, da je gosposka mogla vmes seči, sedaj se pa bere po časopisih, da je v Zagrebu na Hrvaškem res neka verska ločina. V nedeljo 20. julija jih je policija nenadoma ravno med njih božjo službo s svojim pohodom iznenadila. Bilo jih je zbranih za cerkvijo sv. Petra v Rumunski ulici 27, med njimi možje, žene in otroci. V molišči je bil harmonium, klopi, biblija, razne pesni z napevi in na vzvišenem prostoru namesto altarja pa sedež za svečenika. Polcija jih je zmotila, in je zapisala imena navzočih, med njimi je bil tudi jurist. Dosihmal se ne ve, kaj ti ljudje prav za prav verujejo. — V najnovejših časih razširjajo se po Hrvaškem, vlasti po Slavoniji, „Nazarenčanje“ in segajo notri v Srbijo. To še tudi nekaterim ni zadost, ko zapuste svojo vero, jim ni potem nobena prav. — Kaj pak, prava pot je le jedna, a krivih potov je na tisoče.

Tržne cene v Ljubljani.

2. avgusta.

Pšenica banaška hektoliter 9 gl. 62 kr.; domača 8 gl. 15 kr. — reč 5 gl. 21 kr.; — ječmen 4 gld. 07 kr.; — oves 3 gld. 42 kr.; — ajda 6 gl. 52 kr.; — proso 5 gl. 37 kr.; — kuruza 6 gld. 52 kr.

*) Ako velja 1 mrnik 1 gl., velja hektoliter 3 gl. 26 kr., potem si vsak ceno lahko preračuni.

Telegrafične denarne cene 4. avgusta.

Papirna renta 77.10 — Sreberna renta 77.85 — Zlata renta 95.40 — 1860letno državno posojilo 130.76 Kreditne akcije 318.70 — London 120.20 — Csa. kr. sekini 5.66 — 20-frankov 9.55.

XII. izkaz doneskov

za spomenik dr. J. Bleiweisa vit. Trsteniškega.

Gospod Huth Kar., vojaški kurat v Trstu	2 gld.
„ Koprivnikar Jan., župnik na Savi na Dolenjskem	2 „
„ Saje Mihael, žup. na Štangi	1 „
Gospodje duhovniki dekanije Nova cerkev na Štajarskem	13 „
Gospod Martin Šlibar, dekan na Vrhniki	5 „
„ Zdražba Janez, kaplan na Vrhniki	2 „
„ Weis Gabrijel, kaplan na Vrhniki	2 „
„ Fada Jakob, župnik v Polhovem Gradcu	3 „
„ Markič Matej, župnik v Logatecu	3 „
„ Rot Gothard, kaplan v Logatecu	1 „
„ Oblak Janez, župnik v Borovnici	3 „
„ Podobnik Ignacij, župnik v Preserji	1 „
„ Rozman Jurij, župnik v Rakitni	1 „
„ Dolinar Franc, župnik v Horjulu	1 „
„ Belar Jož., župn. v Hotederšci	1 „
„ Žust Janez, župnik v Rovtuh	1 „
„ Hočevan Anton, župnik pri sv. Joštu	1 „
„ Justin Blaž, oskrbnik župnije v Črnem vrhu	1 „
„ Vončina Anton, kurat v Belkah	1 „
„ Kržič Anton, katehet pri nah v Ljubljani	3 „
Skupaj	48 gld.
K temu v prejš. listu izkazanih	1230 „
Skupaj do zdaj	1278 gld.

nabral in poslal prečastiti gosp. dekan na Vrhniki

Javne dražbe.

7. avgusta. 2. eks. drž. grajščine Rajtenburg g. Julija Valmagini, dež. sodnija v Ljubljani. 1. eks. drž. pos. Antona Lonše iz Prevolje 570 gl. Žuženberg. 1. eks. drž. pos. Antona Nachtigal iz Verhovja, a) 2338 gld., b) 160 gl. Žuženberg. 3. eks. drž. pos. Jurja Markovec iz Kamnika 50 gld. Kranj.

8. avgusta. 2. eks. drž. pos. Urbana Vodnik iz Nove vasi. Kranj.

9. avgusta. 2. eks. drž. pos. Jerneja Habjan iz Babne gorice. Ljubljana. 2. eks. drž. pos. Janeza Virant iz Medvedca. Ljubljana. 1. eks. drž. pos. Franceta Hodnik iz Zgornje vasi, 4585 gld. 1. eks. drž. pos. malina Janeza Milavec iz Cirknice 600 gld. 1. eks. drž. pos. Matija Ožbovt iz Cerkovske vasi 6885 gld. 1. eks. drž. pos. Jakoba Opeka iz Dolenje vasi 1880 gld. 1. eks. drž. pos. Bartel Levar iz Jezera 1485 gld. 1. eks. drž. pos. Jurija Ošaben iz Grahovega 3560 gld. 3 eks. drž. pos. Mihaela Brenčič iz Rot 6860 gld. 1. eks. drž. Antona Obreza iz Bezuljaka 7980 gld. vse v Logatecu. 3. eks. drž. Ant. Celigoj iz Parja 1800 gld. Bistrica. 1. eks. drž. Marjete Debevec iz Grahova N. 9. 538 gld. Logatec. 1. eks. drž. 3 parcel Jozefa Podpečnik iz Jesenic 90 gl. Kranjska gora. 3. eks. drž. pos. Mih. Brenčič iz Rot 6860. Logatec. 1. pos. Karol Dolinar iz Mokronog 1700 gld. Mokronog.

I. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.